

Spis treści

Przedmowa	11
Strona internetowa książki	14
Uwagi na temat statystyk migracyjnych	15
Rozdział 1. Wprowadzenie	17
Wyzwania globalnej migracji	19
Współczesne migracje: ogólne trendy	24
Międzynarodowa migracja a globalny ład zarządczy	29
Zróżnicowanie etniczne, rasizm i wielokulturowość	31
Cele i struktura książki	34
Przewodnik po dalszej lekturze	36
Rozdział 2. Teorie migracji	39
Wyjaśnienie procesu migracyjnego	40
Ekonomiczne teorie migracji	41
Podejście historyczno-strukturalne i teoria systemu światowego	46
Systemy i sieci migracyjne: w stronę podejścia interdyscyplinarnego	47
Teoria transnarodowa	51
Od migracji do osiedlania się na stałe	54
Powstawanie mniejszości etnicznych	55
Etniczność	56
Rasizm	58
Etniczność, klasa, płeć kulturowa i cykl życiowy	60
Kultura, tożsamość i wspólnota	62
Państwo i naród	63
Obywatelstwo	66
Wnioski	70
Przewodnik po dalszej lekturze	71

Rozdział 3. Globalizacja, rozwój, migracja	73
Globalizacja	74
Społeczna transformacja	78
Migracja a rozwój	82
Transfery ekonomiczne	83
Transfery społeczne	87
Drenaż mózgów czy ich cyrkulacja?	88
Migracja cyrkulacyjna	93
Mobilizowanie diaspory na rzecz rozwoju	97
Czy rozwój przekłada się na zmniejszenie skali migracji?	100
Wnioski	103
Przewodnik po dalszej lekturze	105
Rozdział 4. Międzynarodowe migracje przed 1945 r.	107
Kolonializm	109
Industrializacja a migracja do Ameryki Północnej i Oceanii przed 1914 r.	112
Migracja zarobkowa w Europie	117
Okres międzywojenny	120
Wnioski	124
Przewodnik po dalszej lekturze	126
Rozdział 5. Migracje do Europy, Ameryki Północnej i Oceanii od 1945 r.	127
Migracja podczas długiego boomu	128
Zagraniczni pracownicy a systemy gastarbeiterów	128
Pracownicy kolonialni	133
Migracja na stałe do Ameryki Północnej i Oceanii	135
Perspektywy porównawcze	137
Migracje w okresie globalnej restrukturyzacji gospodarczej	139
Migranci i mniejszości w Europie Zachodniej	140
Konsolidacja w latach 1974–1985	140
Nowe migracje w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych	141
Trendy migracyjne w nowym tysiącleciu	142
Europa Południowa	144
Europa Środkowa i Wschodnia	147
Zmiany ludnościowe w Europie	151
Ameryka Północna i Oceania	154
Wnioski	158
Przewodnik po dalszej lekturze	159
Rozdział 6. Migracja w regionie Azji i Pacyfiku	161
Rozwój azjatyckiej migracji	162
Azjatycka migracja do Europy Zachodniej, Ameryki Północnej i Oceanii	164
Migracja pracowników kontraktowych na Bliski Wschód	167
Migracja zarobkowa w Azji	170
Feminizacja migracji	170
Agenci migracyjni i nieregulowana migracja	172

Długość pobytu	173
Azja Wschodnia	174
Azja Południowo-Wschodnia	176
Kraje emigracji	177
Wysoko wykwalifikowani migranci i studenci	178
Uchodźcy	181
Wnioski: perspektywy azjatyckiej migracji	184
Przewodnik po dalszej lekturze	186
Rozdział 7. Migracja w Afryce Subsaharyjskiej, na Bliskim Wschodzie i w Afryce	
Północnej oraz Ameryce Łacińskiej	187
Afryka Subsaharyjska: mobilność w obrębie kontynentu i poza kontynentem	187
Kolonialne korzenie migracji	190
Migracja wymuszona	191
Migracja ekonomiczna w obrębie Afryki	193
Afrykańska migracja do Europy i innych regionów	196
Transfery pieniężne	198
Organizacje regionalne	199
Bliski Wschód i Afryka Północna: region o krytycznym znaczeniu geostrategicznym ..	199
Tradycyjne formy mobilności: nomadzi, kupcy i pielgrzymi	200
Imigracja osiedleńcza	202
Emigracja z MENA	203
Migracja zarobkowa w obrębie MENA	205
Migracja wymuszona	208
Migracja tranzytowa przez MENA	210
Polityka migracyjna w MENA	211
Ameryka Łacińska i Karaiby: od regionu imigracji do regionu emigracji	212
Od europejskiego osadnictwa do wewnątrzregionalnej migracji	212
Inicjatywy regionalne	215
Migracja wymuszona	216
Emigracja z regionu	217
Najnowsze trendy	220
Wnioski	222
Przewodnik po dalszej lekturze	223
Rozdział 8. Państwo a międzynarodowa migracja – dążenie do kontroli	
Sankcje wobec pracodawców	226
Programy legalizacyjne	228
Programy legalnego wjazdu zagranicznych pracowników tymczasowych	231
Uchodźcy i azyl	233
Definiowanie migracji przymusowej	234
Globalne tendencje dotyczące migracji przymusowej	236
Migracja wymuszona a polityka globalna	237
Uchodźcy i azylanci w państwach zachodnich	239
Przeciągające się uchodźstwo	242
Regionalna integracja	242

Struktura rządu Unii Europejskiej	243
Swoboda przepływu w obrębie Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej	244
Obywatelstwo europejskie	246
Północnoamerykański Układ o Wolnym Handlu (NAFTA)	247
Przemysł migracyjny	249
Przemyt ludzi i handel ludźmi	250
Wnioski: donkiszoteria czy faktyczne dążenie do kontroli?	253
Przewodnik po dalszej lekturze	254
Rozdział 9. Migracja a bezpieczeństwo	256
Przyczyny ponownego odkrycia splotu powiązań międzynarodowej migracji z bezpieczeństwem	257
Kluczowe aspekty splotu powiązań międzynarodowej migracji z bezpieczeństwem ...	261
Muzułmańscy imigranci i muzułmanie wywodzący się ze środowisk migracyjnych a bezpieczeństwo transatlantyckie	263
Migracja, bezpieczeństwo i wojna z terroryzmem	268
Wnioski: migracja i bezpieczeństwo w wieku migracji	270
Przewodnik po dalszej lekturze	271
Rozdział 10. Migranci i mniejszości w strukturze siły roboczej	272
Popyt na pracę w krajach o rozwiniętej gospodarce	273
Jak migracja zaspokaja popyt na pracę	276
Migranci na rynku pracy	277
Pokolenie migrantów	277
Drugie pokolenie	280
Migranci jako przedsiębiorcy	281
Wpływ migracji na gospodarkę krajów przyjmujących migrantów i na miejscowych pracowników	283
Nowa ekonomia polityczna a dynamika zmian w strukturze siły roboczej	286
Nowe formy zatrudnienia: podwykonawstwo, praca tymczasowa i zatrudnienie dorywcze	288
Pracownice migracyjne	289
Wzrost nieformalnego rynku pracy	291
Segmentacja rynku pracy	293
Wnioski	297
Przewodnik po dalszej lekturze	298
Rozdział 11. Nowe mniejszości etniczne a społeczeństwo	300
Włączanie: jak imigranci stają się częścią społeczeństwa	301
Polityka imigracyjna a formowanie się mniejszości	307
Pozycja na rynku pracy	308
Segregacja w miejscu zamieszkania, powstawanie wspólnot i miasto globalne	311
Polityka społeczna	315
Mniejszości a rasizm	321
Rasistowska przemoc	323
Mniejszości a obywatelstwo	327
Uzyskiwanie obywatelstwa przez imigrantów	327

Status drugiego pokolenia	329
Podwójne obywatelstwo	331
Prawa językowe i kulturowe	331
Wnioski: wyzwania integracji	333
Przewodnik po dalszej lekturze	335
Rozdział 12. Migranci a polityka	337
Ojczyzny i expatrianci	338
Migranci a pozaparlamentarne formy uczestnictwa i przedstawicielstwa politycznego	341
Prawa wyborcze osób niebędących obywatelami: problem globalny	346
Migranci i głosowanie blokowe grup etnicznych	349
Ruchy i partie antyimigracyjne	353
Polityczny kontekst tworzenia rozwiązań dotyczących imigrantów	357
Wnioski	359
Przewodnik po dalszej lekturze	360
Rozdział 13. Wnioski: migracja i mobilność w XXI w.	362
Perspektywy globalnej migracji i mobilności	364
Rozwój międzynarodowej współpracy i struktur zarządczych	366
Rozwiązanie problemu nieuregulowanej migracji	369
Legalna migracja a integracja	372
Etniczna różnorodność, zmiana społeczna i państwo narodowe	374
Bibliografia	379
Indeks nazwisk	415